

עקר העולם אמונת הכל. וימצאו בקעה, מציאה מצאו ויצאו בה מתחת האמונה העליונה [וימצאו]. בא ראה מה כתוב בנמרוד, ותהי ראשית ממלכתו בכל. שהרי משם נסע להאחז ברשות אחרת. וכאן, וימצאו בקעה בארץ שנער. משם נסעו בלבם לצאת מרשות העליונה לרשות אחרת. סתרי תורה

מקומי העיר והמגדל מדברים בלשון הקדש שפלאכי השרת מכירים אותה, ולא היו מדברים בלשון אחרת, משום כך כתוב ועתה לא יבצר מהם וגו'. שאלמלא מדברים בלשון אחרת שפלאכים עליונים לא היו מכירים אותה, נחסרה החשיבות שהם חשבו לעשות, כיון שמעשה השדים אינו אלא ברגע אחד למראה בני אדם ולא יותר. ודברים אחרים, שהיו יודעים דרגות עליונות כל אחת ואחת על בריה, ולא התחלפה להם דרגה, ולכן כתוב ודברים אחרים. ומשום כך התיעצו בעצה רעה, עצה של חכמה, שכתוב הבה נבנה לנו עיר ומגדל. הכל הוא בסוד החכמה. ורצו לחזק בארץ את הצד האחר ולעבד את עבודתו, משום שהיו יודעים שכל הדינים הרעים משם יורדים לעולמות, ורצו לדחות את דרגת הקדש.

עיר ומגדל - זו החכמה העליונה, [שהיא] היו יודעים ששם הקדוש לא מתחזק בארץ אלא בעיר ומגדל. עיר - שכתוב (שמואל ב-ה) עיר דוד היא ציון וגו'. מגדל - שכתוב (שיר ד) כמגדל דוד צנארה. ובחכמה עשו

בריך הוא. מה כתיב ויהי בנסעם מקדם מקדמאה עקרא דעלמא מהימנותא דכלא. וימצאו בקעה. מציאה אשפחו ונפקו בה מתחות מהימנותא עלאה (וימצאו).

תא חזי, נמרוד מה כתיב ביה ותהי ראשית ממלכתו בכל. דהא מתמן נטל לאתאחדא ברשו אחרא. והכא וימצאו בקעה בארץ שנער מתמן נטלו בלבייהו לאפקא מרשותא עלאה לרשו אחרא:

סתרי תורה

(דף ע"ד ע"ב):

קומטורא דהרמנא ממללן בלשון הקדש דמלאכי השרת אשתמודען ביה ולא הוו ממללין בלישון אחרא. בגין כך כתיב ועתה לא יבצר מהם וגו'. דאלמלי משתעאן בלישון אחרא דמלאכי עלאי לא הוו אשתמודען ביה, גרע חשיבו דאנון חשבין למעבד. בגין דעובדא דשדין לאו איהו אלא ברגעא חדא לחזו בני אנשא ולא תיר.

ודברים אחרים. דהוו ידעין דרגין עלאין כל חד וחד על ברניה ולא אתחלף להו דרגא ובגין כך כתיב ודברים אחרים. ובגין כך אתיעטו בעיטא בישא עיטא דחכמתא דכתיב הבה נבנה לנו עיר ומגדל. כלא ברזא דחכמתא הוא, ובעו לאתקפא בארעא סטרא אחרא ולמפלח פולחנא דיליה. בגין דהוו ידעין דהא כל דינין בישין מתמן נחתין לעלמין. ובעינין לדחויי דרגא דקדשא.

עיר ומגדל, דא חכמתא עלאה. (ר"א דהא) הוו ידעי דשמא קדישא לא אתתקף בארעא, אלא בעיר ומגדל. עיר דכתיב, (שמואל ב ה) עיר דוד היא ציון וגו'.

מגדל דכתיב (שיר השירים ד) כמגדל דוד צנארה. ובחכמתא עבדו למהוי שלטנא דסטרא אחרא בארעא דדחייא (ר"א לדחייא) אדון כל הארץ מאתריה. ולמהוי דיורא לסטרא

אחרא בארעא.

להיות שלטון הצד האחר בארץ שדוחה [לדחות] את אדון כל הארץ מקומו, ולהיות דיוור לסטרא אחרא בארץ.

וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם - כְּמוֹ שְׁאָחוֹז
[שאחר] הוא הַשֵּׁם לְמַעַלָּה, נִחְזַק
אוֹתָהּ בִּיְנֵינוּ שִׁיְהִי שֵׁם בְּאַרְץ.
פֶּן נַפּוּץ - יְדִיעָה הִיוּ יוֹדְעִים
שִׁיתְפָּזְרוּ מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְלִכְּן
הִיוּ מְתִיחֲדִין לְעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה זֶה
בְּחֻכְמָה.

הַצַּד הָאֲחֵר הוּא זָכַר וְנִקְבָּה,
תִּקְוָה וְזִמְתָּ הַדִּין הַקָּשֶׁה. וְכִמוֹ
שְׁאָדָם חָטָא [כו] בָּהֶם וְהִתְחַזְּקוּ
בַגְּלָלוֹ עַל הָעוֹלָם, גַּם כָּאֵן הֵם
עָשׂוּ שִׁיתְחַזְּקוּ יוֹתֵר, שְׁפָתוֹב אֲשֶׁר
בְּנוּ בְּנֵי הָאָדָם. בְּנֵי אָדָם הִרְאִישׁוֹן
שֶׁהֵבִיא וְהַשְׁלִיט עַד הָאֲחֵר עַל
הָעוֹלָם, הַצַּד הָרַע. כְּמוֹ שְׁצַד
הַקִּדְשָׁה אֵין שְׁלֹטוֹנוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
אֲלָא בְּעִיר וּמִגְדָּל, גַּם כָּאֵן חֲשָׁבוּ
הֵם לְבָנוֹת עִיר וּמִגְדָּל לְהַשְׁלִיט
אֵת הַצַּד הָרַע הַזֶּה בְּעוֹלָם.

וַיֵּרֶד ה' לְרֵאוֹת. נִחַת הַשֵּׁם
הַקִּדְוֵשׁ הַזֶּה לְרֵאוֹת [על] אֵת
מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל הַבְּנֵי שְׁבָנוּ, וְהֵם
הִיוּ מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ לְכָל
אוֹתָם דְּרִגּוֹת קְדוּשׁוֹת וְהִיוּ
מְצַלִּיחִים. כִּיּוֹן שִׁירְדָה הַקִּדְשָׁה,
הִתְבַּלְּבוּ כָּל הַדְּרִגּוֹת הַלְלוּ.
עֲלִיּוֹנִים יֵרְדוּ וְתַחְתּוֹנִים עָלוּ,
וְלֹא הִיוּ עוֹמְדִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שֶׁהִיוּ. וְאַחֵר כֶּף בְּלִבָּל לְשׁוֹנֵם
בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן וְהִתְפָּזְרוּ לְכָל
צַדֵּי הָעוֹלָם.

מִמְנָה אֶחָד יֵשׁ בְּרַקִּיעַ, וְבוֹ
קְיָמִים כָּל [ר"א אותם] מִפְּתַחוֹת שֶׁל
מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְהוּא קִיָּם וְזָמִין
בְּכָל הַשְּׁעוֹת וְרִגְעֵי הַיּוֹם. וְהֵם
הִיוּ יוֹדְעִים בְּסוֹד הַחֻכְמָה,
הַגְּנוּזָה שֶׁל הַמְּנָה הַזֶּה, וְהִיוּ
פוֹתְחִים וְסוֹגְרִים וּמְצַלִּיחִים

בְּמַעֲשֵׂיהֶם בְּמֵאֵמֶר פִּיהֶם. כִּיּוֹן [שהסתכלו] שֶׁהִתְבַּלְּבַל הַמֵּאֵמֶר שֶׁלֵּהֶם, הִכַּל נִמְנַע מֵהֶם, וּמְקוֹם מִתְקַן
מִצָּאוּ בְּאוֹתָהּ בְּקַעָה. צַד הַצְּדָדִים.

וְיִמְצָאוּ בְּקַעָה, מְקוֹם מִתְקַן לָזֶה [אותו] הַצַּד הָרַע, שְׂרָצוּ הֵם לְחֹזֶק וְנִמְנָעוּ. תִּקְוָה [של] שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד
הַזֶּה תְּלוּי לְהַפְרַע בְּאוֹתָהּ בְּקַעָה, עַד שֶׁנִּטְלָה מִשֵּׁם צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁהֵם בְּנוּ עִיר וּמִגְדָּל
וְנִתְּנוּ [הכל] כֻּלָּם בְּיַדֶּיהָ. וְנִהְרְגוּ שֵׁם אוֹתָם שֶׁלֹּא רָצוּ לְצֵאת בְּקִיָּץ הַיָּמִיּוֹן. נִבְהָלוּ וְנִפְּלוּ בְּקִיָּץ

וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. כְּמָה דְאַחֲרֵי (ר"א דְאַחֲרָא) אִיהוּ שֵׁם
לְעִילָא, נִתְקִיף לָהּ בִּינְנָא לְמַהוּי שֵׁם בְּאַרְעָא. פֶּן
נַפּוּץ. יְדִיעָה הִיוּ יְדָעִין דִּיתְבַּדְרוּן מֵעַל אִפִּי אַרְעָא. וּבְגִין כֶּף
הִיוּ מְתִיחֲדִין לְמַעַבְד עֲבִידְתָּא דָּא בְּחֻכְמָה.

סְטָרָא אַחֲרָא אִיהוּ דְכַר וְנוֹקְבָא תִקְפָּא דְזוּהֵמָא דְדִינָא
קְשִׁיָּא. וְכֻמָּה דְאָדָם חָב (בִּיה) בְּהוּ וְאַתְקִפוּ בְּגִינִיהָ עַל
עֲלָמָא. אוּף הָכִי אֲנוּן עֲבָדִין דְאַתְתַּקֵּף נִתִיר. דְכַתִּיב אֲשֶׁר בְּנוּ
בְּנֵי הָאָדָם. בְּנוּ דְאָדָם קְדָמָאָה דְאִיתִי וְאַשְׁלִיט סְטָרָא
אַחֲרָא עַל עֲלָמָא סְטָרָא בִישָׂא. כְּמָה דְסְטָרָא דְקְדוּשָׁה לְאוּ
שְׁלֹטְנִיהָ בְּהִיא עֲלָמָא אֲלָא בְּעִיר וּמִגְדָּל. אוּף הָכִי חֲשִׁיבוּ
אֲנוּן לְמַכְנֵי עִיר וּמִגְדָּל לְמַשְׁלֵט הִיא סְטָרָא בִישָׂא בְּעֲלָמָא:
וַיֵּרֶד יי לְרֵאוֹת. (דף עה ע"א) נִחַת הִיא שְׁמָא דְקְדִישָׁא לְמַחְזֵי
(על) עוֹבְדֵיהוֹן דְּבִנְיָנָא דְכְּנוּ. וְאַנוּן הִיוּ מְמַלְלֵן בְּלִשׁוֹן
קְדֵשׁ לְגַבִּי כָּל אֲנוּן דְרִגִין קְדִישִׁין וְהִיוּ מְצַלִּיחִין. כִּיּוֹן
דְנִחַתְתָּ קְדֵשָׁה אֲתַבְּלְבוּ כָּל אֲנוּן דְרִגִין. עֲלָאֵין נִחַתוּ וְתַתַּאֵין
סְלִיקוּ. וְלֹא הִיוּ קְיָיִמִין בְּאַרְחַ מִישֵׁר כְּמָה דְהוּוּ. וְלְכַתֵּר
בְּלִבָּל לִישְׁנָהוֹן בְּשִׁבְעִין לִישׁוֹן וְאַתְבַּדְרוּ לְכָל סְטָרֵי עֲלָמָא.

חַד מִמְנָא הוּא בְּרַקִּיעָא וּבִיה קְיָיִמִין כָּל (ר"א ל"ג אֲנוּן)
מִפְּתַחוֹ דְעוֹבְדֵי עֲלָמָא. וְאִיהוּ קְיָיִמָא זָמִין בְּשַׁעֲתֵי וְרִגְעֵי
דְיוֹמָא. וְאַנוּן הִיוּ יְדָעִין בְּרֹזָא דְחֻכְמָתָא גְנוּזָא דְהִיא מִמְנָא.
וְהוּוּ פְתַחֵי וְסִגְרֵי וּמְצַלְחֵי בְּעוֹבְדֵיהוֹן בְּמִימְרָא דְפוֹמְהוֹן.
כִּיּוֹן (דְאִסְתַּבְּלוּ) דְאַתְבַּלְּבַל מִימְרָא דְלְהוֹן, כִּלָּא אֲתַמְנַע
מִנְיָהוּ. וְאַתֵּר מִתְקַן אֲשַׁכְּחוּ בְּהִיא בְּקַעָה. סְטָרָא דְסְטָרִין:

וּמִצָּאוּ בְּקַעָה. אֲתֵר מִתְקַן לְהִיא (ר"א ל"ג הַהוּא) סְטָרָא
בִישָׂא דְבָעוּ אֲנוּן לְאַתְקַפָּא וְאַתְמַנְעוּ. תִּקְפָּא (רִילִיה)

דְהִיא סְטָרָא הָזֶה תְּלוּי לְאַתְפָּרְעָא בְּהִיא בְּקַעָה עַד
דְנִטְלָא תַמָּן חִילִין וּמִשִּׁירֵין כְּגוֹנוּנָא דְאֲנוּן דְבְנוּ קְרַתָּא

בְּמַעֲשֵׂיהֶם בְּמֵאֵמֶר פִּיהֶם. כִּיּוֹן [שהסתכלו] שֶׁהִתְבַּלְּבַל הַמֵּאֵמֶר שֶׁלֵּהֶם, הִכַּל נִמְנַע מֵהֶם, וּמְקוֹם מִתְקַן
מִצָּאוּ בְּאוֹתָהּ בְּקַעָה. צַד הַצְּדָדִים.

וְיִמְצָאוּ בְּקַעָה, מְקוֹם מִתְקַן לָזֶה [אותו] הַצַּד הָרַע, שְׂרָצוּ הֵם לְחֹזֶק וְנִמְנָעוּ. תִּקְוָה [של] שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד
הַזֶּה תְּלוּי לְהַפְרַע בְּאוֹתָהּ בְּקַעָה, עַד שֶׁנִּטְלָה מִשֵּׁם צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁהֵם בְּנוּ עִיר וּמִגְדָּל
וְנִתְּנוּ [הכל] כֻּלָּם בְּיַדֶּיהָ. וְנִהְרְגוּ שֵׁם אוֹתָם שֶׁלֹּא רָצוּ לְצֵאת בְּקִיָּץ הַיָּמִיּוֹן. נִבְהָלוּ וְנִפְּלוּ בְּקִיָּץ